

ции модели согласно условиям ее реформирования с учетом составляющих экономического порядка и позволяет повысить финансовую устойчивость вуза, эффективность использования хозяйственных ресурсов.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: МОДЕЛЬ ВТОРОГО ПОРЯДКА, ФИНАНСОВАЯ УСТОЙЧИВОСТЬ, ДИФФЕРЕНЦИАЛЬНЫЕ УРАВНЕНИЯ.

УДК 338

ОСНОВНІ ПРОЦЕСИ УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ ПРОЕКТУ

Самолук В.М.

Постановка проблеми. Управління вартістю проекту пов'язано з одним із трьох основних обмежень у проєктах – за вартістю, строками та вимогам до предметної області. Дослідження обмежень, які дозволять завершити проєкт в рамках запланованих термінів і бюджету при повному задоволенні певних раніше очікувань замовника (тобто при повному досягненні всіх заздалегідь певних результатів).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та методичні питання оцінки вартості проєкту знайшли своє відображення в роботах [1] і [2] але не був проведений аналіз концепцій управління вартістю проєктів.

Метою дослідження є дослідження методів управління вартістю.

Основна частина. Керівник проєкту в першу чергу стурбований управлінням прямими витратами проєкту, але сучасна тенденція в управлінні проєктами веде до того, що його роль в управлінні вартістю проєкту буде зростати за рахунок все більшого включення нетрадиційних областей управління вартістю.

Компетентність керівника проєкту в цій області може бути навіть більш важлива, ніж володіння їм тими чи іншими технічними вміннями і навичками.

Управління вартістю проєкту включає процеси, необхідні для забезпечення того, щоб проєкт не вийшов з рамок прийнятого бюджету.

Управління вартістю проєкту включає такі процеси:

Планування ресурсів – визначення того, які ресурси (людські ресурси, обладнання, матеріали) і в якій кількості мають бути задіяні для виконання робіт проєкту

Оцінка вартості – розробка приблизної (оцінки) вартості ресурсів, необхідних для виконання робіт проєкту.

Визначення бюджету – складання кошторису по кожній роботі проєкту.

Контроль вартості – контроль за змінами в бюджеті проєкту.

Управління вартістю проєкту зосереджено в основному на вартості ресурсів, необхідних для здійснення робіт у проєкті. Проте, має бути розглянутий також вплив проєктних рішень на вартість використання продукту проєкту.

У багатьох прикладних сферах потенційне фінансування продукту проєкту прогнозується і аналізується поза проєктом. У деяких прикладних сферах управління вартістю в проєкті передбачає також і цю роботу. Коли такі прогнози й аналіз включаються до проєкту, управління вартістю проєкту матиме додаткові процеси і численні технології загального управління: повернення інвестицій, дисконтований грошовий потік, аналіз періоду відшкодування та ін.

Управління вартістю проєкту має охоплювати інформаційні потреби зацікавлених осіб проєкту, які можуть контролювати вартості проєкту в різний спосіб і в різний час.

Якщо вартості проєкту використовують як компонент системи винагороди й визнання заслуг, то мають бути оцінені контрольовані та неконтрольовані вартості, і бюджет по них слід формувати окремо, тоді буде гарантія, що нагорода відображає поточне виконання проєкту.

Планування ресурсів включає визначення того, які ресурси (людські ресурси, обладнання, матеріали) і в якій кількості мають бути задіяні для виконання робіт проєкту. Планування ресурсів має бути тісно скоординоване з оцінкою вартості.

Вхідні дані для планування ресурсів

1. Ієрархічна структура робіт.
2. Інформація з архіву.
3. Описання змісту проєкту.

4. Опис ресурсів.

5. Організаційна політика.

Методи та засоби планування ресурсів

Висновок експерта.

Визначення альтернатив.

Результати з планування ресурсів

Вимоги до ресурсів. Результати з планування ресурсів – це описання того, які типи ресурсів і в яких кількостях необхідні по кожному елементу ієрархічної структури робіт. Такі ресурси будуть отримані або шляхом комплектування штату або шляхом закупівлі.

Оцінка вартості включає розробку приблизної (оцінки) вартості ресурсів, необхідних для виконання робіт проекту.

Якщо проект виконується за контрактом, увага має бути приділена відмінності між оцінкою вартості та ціновою політикою. Оцінка вартості включає отримання оцінки ймовірних кількісних результатів – скільки коштуватиме для організації, що виконує проект, розробка конкретного продукту чи послуги. Цінова політика – це комерційне рішення, скільки коштів може витратити організація, що виконує проект, на виробництво продукту чи послуги; тут вона використовує як один з безлічі чинників і оцінку вартості.

Вхідні дані для оцінки вартості

Ієрархічна структура робіт. Ієрархічна структура робіт WBS використовується для упорядкування оцінок вартості і для забезпечення того, щоб була оцінена вся необхідна робота.

Вимоги до ресурсів.

Ресурсні норми. Окрема особа (група осіб), що працює над оцінками, повинна знати одиничні норми (погодинну зарплату персоналу, вартість кубічного ярда матеріалу тощо) по кожному ресурсу, для того щоб розрахувати проектні вартості. Якщо фактичні норми невідомі, то можна оцінити самі норми.

Оцінка тривалості робіт. Оцінка тривалості робіт має вплинути на оцінки вартості в будь-якому проекті, в якому бюджет включає витрати на фінансування робіт -капіталовкладення.

Інформація з архіву. Інформація з архіву відносно вартості багатьох категорій ресурсів доступна з одного або кількох таких джерел:

- Файли проекту
- Комерційні бази даних з оцінками вартості
- Інформованість членів команди
- Методи та засоби оцінки вартості

Оцінка на основі аналогів. Оцінка на основі аналогів, або оцінка «зверху – вниз», означає використання фактичної вартості попередньої аналогічної роботи як оцінки вартості майбутньої роботи. Вона часто використовується для оцінки загальної вартості проекту, коли про нього є небагато детальної інформації (наприклад, на його ранніх фазах). Оцінка на основі аналогів є однією з форм висновку експерта.

Параметричне моделювання. Параметричне моделювання включає використання властивостей (параметрів) математичної моделі для прогнозу вартості проекту. Моделі можуть бути простими (при зведенні житлового будинку квадратний метр житлової площі коштуватиме певну суму грошей) або складними (одна модель вартості розробки програмного забезпечення використовує 13 різних змінних чинників, по кожному з яких є 5-7 значень) [3].

Оцінка «знизу – вгору». Метод полягає в оцінці вартості окремих елементів робіт і подальшому підсумовуванні їх для отримання результату по проекту.

Вартість і точність оцінки «знизу – вгору» залежать від розміру окремих елементів робіт: чим дрібніші елементи робіт, тим вищі вартість і точність. Команда управління проектом має оцінити, що важливіше: підвищена точність або підвищена вартість.

Програмні засоби. Такі програмні засоби, як програмне забезпечення з управління проектами й електронні таблиці, широко використовуються для допомоги в оцінці вартості. Вони можуть спростити використання методів, описаних вище, і в такий спосіб сприяти прискоренню розгляду вартісних альтернатив.

Результати з оцінки вартості

Кошторис. Кошторис – це кількісна оцінка ймовірних значень вартостей ресурсів, необхідних для завершення робіт проекту. Вони можуть бути представлені сумарно або детально.

Оцінка вартості може уточнюватися в ході виконання проекту, для того щоб відобразити додаткові деталі. Для деяких прикладних сфер розроблені рекомендації відносно того, коли і з яким очікуваним ступенем точності мають виконуватися подібні удосконалення.

Допоміжні деталі. Допоміжні деталі для оцінки вартості повинні включати:

- Описання змісту роботи, що оцінюється. Це часто виконується з допомогою WBS-структури.
- Документування основ для оцінки, тобто як вона виконується.
- Документування всіх зроблених допущень.
- Зазначення діапазону можливих результатів.

План управління вартістю. План управління вартістю вміщує описання, як краще управляти розбігами по вартості (наприклад, різні реакції на основні й на другорядні проблеми). План управління вартістю може бути формальний і неформальний, дуже детальний і широко окреслений, заснований на потребах зацікавлених осіб проекту. Він є допоміжним елементом загального плану проекту.

Контроль вартості включає:

- Відстежування вартісного виконання для виявлення відхилень від плану.
- Гарантування того, що всі відповідні зміни точно відображені у вартісній основі.
- Запобігання включенню у вартісну основу неправильних, невідповідних або незатверджених змін.

- Інформування відповідних зацікавлених осіб про затверджені зміни.

Вхідні дані для контролю вартості

Вартісна основа.

Звіти про виконання. Звіти про виконання несуть інформацію про вартісну відповідність витрат бюджету. Звіти про виконання іноді підказують команді менеджерів проекту «вузькі місця», які можуть спричинити проблеми в майбутньому.

Запити на зміну. Запити на зміну можуть бути в різних формах – усні та письмові, прямі та непрямі, ініційовані зсередини та зовні, обов'язкові та необов'язкові. Зміни можуть зажадати збільшення бюджету, а можуть привести і до його зменшення.

План управління вартістю.

Методи та засоби контролю вартості

Система контролю за зміною вартості. Система контролю за зміною вартості задає процедури, за якими може змінюватися вартісна основа. Система включає роботу з документами, системи відстежування і рівні повноважень, необхідні для затвердження змін. Система контролю за зміною вартості має бути вбудована в загальну систему контролю.

Контроль за виконанням. Технологія контролю за виконанням допомагає оцінити величину будь-яких відхилень, що відбуваються. Аналіз освоєного обсягу особливо корисний для контролю вартості. Важливою частиною контролю вартості є визначення того, що спричинило відхилення, і рішення про те, чи потрібне коригування по цьому відхиленню.

Додаткове планування. Мало проектів виконуються відповідно до плану. Потенційні зміни можуть зажадати нових чи скоригованих кошторисів або аналізу альтернативних підходів.

Програмні засоби. Програмні засоби, такі як програмне забезпечення управління проектами й електронні таблиці, часто використовуються для порівняння планових і фактичних вартостей, а також для прогнозування наслідків від зміни вартостей.

Результати контролю вартості

Скориговані кошториси. Скориговані кошториси є зміною вартісної інформації, що використовується для управління проектом. У разі необхідності мають бути оповіщені відповідні зацікавлені особи. Скориговані кошториси можуть зажадати внесення змін в інші аспекти загального плану проекту, а можуть і не зажадати.

Коригування бюджету. Коригування бюджету – це спеціальна категорія коригувань кошторисів. Коригування бюджету – це зміни затвердженої вартісної основи. А ці цифри коригуються тільки у відповідь на зміну змісту. У деяких випадках відхилення вартості можуть бути настільки серйозними, що стане неминучою зміна вартісної основи для надання реалістичного контролю виконання.

Коригуючі дії. Коригуючі дії - це ті, що відбуваються з метою узгодження очікуваних майбутніх показників виконання проекту з планом проекту.

Оцінка по завершенні. Оцінка по завершенні (ЕАС) – це прогноз підсумкових проектних вартостей, що ґрунтується на виконанні проекту.

Кожний з вищенаведених підходів може бути прийнятний для будь-якої конкретної роботи.

Засвоєні уроки. Випадки відхилень, причини вибору дій з коригування та інші типи уроків, засвоєних у результаті контролю вартості, мають бути задокументовані в такий спосіб, щоб стати частиною бази даних як по цьому проекту, так і по всіх інших проектах, що виконуються в цій організації.

Висновки. Проектне управління має на увазі обов'язкове проведення детального аналізу внутрішніх і зовнішніх умов його реалізації, аналіз ризику і вироблення проектного мислення у команди,

яка реалізує проект, планування проектних робіт, здійснюваних керівником проекту і особами, відповідальними за виконання його окремих етапів.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Богданов В. Управление проектами в Microsoft Project 2002. Учебный курс (+CD). – СПб.: Питер, 2003. – 840 с.
2. Грей К., Ларсон Э. Управление проектами: Практическое руководство / Пер. с англ. – М.: Дело и Сервис, 2003. – 528 с.
3. Інформаційні технології управління: Навчальний посібник / Під ред. Ю.М. Черкасова. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 216 з. – (Серія «Вища ж освіта»).

РЕФЕРАТ

Самолук В.М. Основні процеси управління вартістю проекту / Віра Миколаївна Самолук // Вісник НТУ. – К.: НТУ. – 2012. – Вип. 26.

Предметом дослідження є підходи і методи управління вартості проекту. Метою дослідження є дослідження методів управління вартістю.

В статті розглянуто процеси, необхідні для забезпечення того, щоб проект не вийшов з рамок прийнятого бюджету.

У багатьох прикладних сферах потенційне фінансування продукту проекту прогнозується і аналізується поза проектом. Коли такі прогнози й аналіз включаються до проекту, управління вартістю проекту матиме додаткові процеси і численні технології загального управління: повернення інвестицій, дисконтований грошовий потік, аналіз періоду відшкодування та ін.

Якщо вартості проекту використовують як компонент системи винагороди й визнання заслуг, то мають бути оцінені контрольовані та неконтрольовані вартості, і бюджет по них слід формувати окремо, тоді буде гарантія, що нагорода відображає поточне виконання проекту.

Планування ресурсів включає визначення того, які ресурси (людські ресурси, обладнання, матеріали) і в якій кількості мають бути задіяні для виконання робіт проекту. Планування ресурсів має бути тісно скоординоване з оцінкою вартості.

Подальша робота буде пов'язана з планування ресурсів проекту.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ІЄРАРХІЧНА СТРУКТУРА РОБІТ, ВАРТІСТЬ, БЮДЖЕТ, КОШТОРИС, РЕСУРСИ.

ABSTRACT

Samolyuk V.M. Basic processes of project cost / Vera Samolyuk // Visnyk NTU. – K.: NTU. – 2012. – Vol. 26.

The subject of study is the approaches and methods of managing project costs. The aim of the study is to investigate methods of cost management. In the article the processes necessary to ensure that the project is not out of the framework adopted budget.

In many application areas, potential project financing product forecast and analyzed outside the project. When such predictions and analysis included in the project cost management project will have additional processes and numerous general management technology: return on investment, discounted cash flow analysis and other period restitution.

If the project cost is used as a component of reward and recognition, it should be assessed controllable and uncontrollable costs, and budget for them should be formed separately, then it will guarantee that award reflects the current project.

Resource planning involves determining what resources (human resources, equipment, materials) and how much should be engaged to carry out project activities. Resource planning should be closely coordinated with the valuation.

Further work will be linked to resource planning project.

KEY WORDS: WBS COST, BUDGET, BUDGET, RESOURCES.

РЕФЕРАТ

Самолук В.М. Основные процессы управления стоимостью проекта / Вера Николаевна Самолук // Вестник НТУ. – К.: НТУ. – 2012. – Вып. 26.

Предметом исследования являются подходы и методы управления стоимости проекта. Целью исследования является исследование методов управления стоимостью.

В статье рассмотрены процессы, необходимые для обеспечения того, чтобы проект не вышел из рамок принятого бюджета.

Во многих прикладных сферах потенциальное финансирование продукта проекта прогнозируется и анализируется вне проекта. Когда такие прогнозы и анализ включаются в проект, управление стоимостью проекта будет иметь дополнительные процессы и многочисленные технологии общего управления: возврат инвестиций, дисконтированный денежный поток, анализ периода возмещения и др.

Если стоимости проекта используют как компонент системы вознаграждения и признания за слуг, то должны быть оценены контролируемые и неконтролируемые стоимости, и бюджет по ним следует формировать отдельно, тогда будет гарантия, что награда отражает текущее выполнение проекта.

Планирование ресурсов включает определение того, какие ресурсы (человеческие ресурсы, оборудование, материалы) и в каком количестве должны быть задействованы для выполнения работ проекта. Планирование ресурсов должна быть тесно скоординировано с оценкой стоимости.

Дальнейшая работа будет связана с планирования ресурсов проекта.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ИЕРАРХИЧЕСКОЙ СТРУКТУРЫ РАБОТ, СТОИМОСТЬ, БЮДЖЕТ, СМЕТА, РЕСУРСЫ.

УДК 338.23

ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ГОСПОДАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА

Сєдая А.В.

Постановка проблеми. Однією із складових економічної безпеки підприємств являється фінансова безпека. На сьогодні в умовах нестабільного зовнішнього середовища, яке ще знаходиться під впливом наслідків економічної (фінансової) кризи та загрози нової кризи, саме фінансова складова економічної безпеки підприємства потребує найбільшої уваги з боку управлінців підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням проблеми управління фінансовою безпекою на підприємствах, дослідження у сфері фінансової безпеки держави та підприємств, а також окремими теоретичними аспектами, що необхідні для формування системи фінансової безпеки та її забезпечення займалися такі науковці як: Горячева К., Папехіна Р.С., Кузенко Т.Б., Прохорової В.В., Сабліної Н.В., Кириченко О.А., Кудря І.В., Гукової А.В., Альтман Е., Агенті Дж., Барановський О., Бівер В., Базилевич В., Варналій З., Василик О., Горячева К., Єпіфанов А., Єрмошенко М., Мазур І., Новосядло Є., Таффлер Р., Салига С., Уткін Є. та інші. Головними їх досягненнями стали дослідження фінансової безпеки підприємства, визначення засобів, критеріїв та показників оцінки економічної та фінансової безпеки, виділення елементів забезпечення фінансової безпеки підприємств та управління нею як системою взаємопов'язаних елементів. Проте, залишаються невирішеними проблеми фінансової діагностики та прогнозування кризових явищ, вибору фінансових важелів і методів для забезпечення фінансової стабільності та ефективності діяльності, а також оцінки їх реалізації.

Цілі статті. Визначити основні складові системи фінансової безпеки підприємства (господарського товариства).

Основний матеріал. На сьогодні в економічній системі організації діяльності господарських товариств все більшого значення набувають відносини з управління фінансовими ресурсами – оптимізація їх використання, а також фінансові інструменти, що забезпечують стабільну та ефективну діяльність підприємств.

Необхідність створення системи забезпечення фінансової безпеки підприємства викликано переходом до ринкових умов ведення господарств. Цей перехід викликав ряд проблем, а саме, фінансову нестабільність, кризові явища на підприємствах та їх банкрутство.

Система фінансової безпеки – це сукупність взаємопов'язаних елементів, підсистем, фінансових інструментів, методів та заходів, що забезпечують безпеку підприємства, захищають підприємство від ризику втратити платоспроможність та досягнення ним основної мети діяльності.

Метою створення системи фінансової безпеки підприємства є мінімізація рівня фінансових ризиків, що впливають на діяльність підприємства.

Все різноманіття фінансових ризиків класифікуються за різними ознаками [1].

За об'єктом виникнення розрізняють ризик окремої фінансової операції, ризик різних складових фінансової діяльності, ризик фінансової діяльності підприємства в цілому.